

Секція 4
ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Богута В.М.,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри
природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗАСАД КОНЦЕПЦІЇ НУШ

Успіх інноваційних змін у початковій школі, ініційований Міністерством освіти і науки України у 2016 році, у першу чергу залежить від учителя, його творчого потенціалу, готовності до безперервної самоосвіти, здібності до гнучкого соціально-педагогічного мислення, гуманістичної спрямованості особистості. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями [2].

Актуальність проблеми знайшла своє відображення у працях численних дослідників загальних положень професійно-педагогічної компетентності вчителя та окремих її аспектів: В. Адольф, О. Біляковська, Ю. Варданян, П. Зеєр, І. Зязюн, І. Колесникова, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, Н. Ничкало, Е. Рогов, О. Савченко, В. Сериков, Д. Скворцова, В. Синенко, А. Щербаков та інші.

На засадах проаналізованих та узагальнених теоретичних праць широкого

загалу вчених різних наукових галузей варто зазначити, що у процесі вивчення проблеми професійно-педагогічної компетентності коло трактувань дефініції поступово розширюється і згодом поміж них з'явилося таке, яке нам імпонує: «професійна компетентність вчителя – це інтегрована властивість особистості, що володіє комплексом професійно значущих для вчителя якостей, має високий рівень науково-теоретичної й практичної підготовки до творчої педагогічної діяльності та ефективної взаємодії з учнями в процесі педагогічної співпраці на основі впровадження сучасних технологій для досягнення високих результатів» [4].

Важливо наголосити, що великого значення у сучасних умовах набуває творча складова професійної діяльності вчителя. На підтвердження правильності зроблених нами висновків у концепції Нової Української школи зазначено, що серед ключових компонентів формули є «умотивований вчитель, який має свободу творчості й розвивається професійно» [2, с. 13]. На слушну думку О. Сисоевої «педагогічна творчість» – це процес особистісної та професійної реалізації та самореалізації педагога у професійно-педагогічній діяльності [3, с. 97], тому, цілком логічним бачиться те, що риси педагогічної творчості формуються у майбутнього вчителя під час навчання у спеціалізованому навчальному закладі.

Вирішення означеної вище проблеми у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка здійснюється, насамперед, через змістовий компонент підготовки студентів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 013 Початкова освіта, а саме – введення до навчального плану обов'язкової дисципліни «Педагогічна творчість» [1]. Очікувані результати навчання з цієї дисципліни передбачають: 1) знати сучасні теоретичні основи творчої діяльності та специфіку педагогічної творчості вчителя; 2) застосовувати сучасні технології планування творчої навчальної діяльності учнів, використовувати педагогічну техніку та прийоми професійно-

педагогічного самовдосконалення з метою організації колективної творчої діяльності; 3) володіти методами вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі творчої діяльності; 4) моделювати процес навчання учнів початкової школи з певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методика роботи над окремими видами завдань, створювати методика підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми на основі творчої співпраці; 5) здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання творчої діяльності; 6) аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми творчої співпраці, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій, що цілком відповідає загальним та фаховим компетентностям спеціальності «Початкова освіта».

З огляду на очевидну значимість окресленого феномену варто підсумувати, що креативна компетентність учителя – це результат творчої професійної діяльності та інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності студента. Професійні креативно компетентні вчителі успішно розв'язують питання навчання та виховання учнів, досягають бажаного результату у формуванні особистості учня, усвідомлюють перспективу свого професійного розвитку, збагачують досвід професії завдяки власному творчому внеску й задоволені професією.

Список використаних джерел

1. Богута В. М. Педагогічна творчість : робоча програма навчальної дисципліни підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 013 Початкова освіта. – 2019. – 12 с.

2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. Kyiv : Litera LTD, – 2018. – 160 s.

3. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : підручник / С. О. Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 346 с.

4. Ціпан Т. С. Професійна компетентність сучасного вчителя / Т. С. Ціпан // Інноватика у вихованні. – 2016. – Вип.3. – С. 174-181.

Власенко Н.О.,

кандидатка біологічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У СИСТЕМІ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

На сьогодні перед учителями постає першочергове завдання екологічної освіти – формування екологічних компетентностей у підростаючого покоління як запоруки збереження навколишнього природного середовища. У формуванні екологічної компетентності провідна роль належить вчителю початкової школи, яка є однією з перших ланок становлення дитини. Основні риси характеру особистості формуються у ранньому дитинстві, і спілкування з природою посідає чільне місце у дитини молодшого шкільного віку.

Проблеми формування екологічної компетентності відображені в роботах численних педагогів (А.М. Захлебної, І.Д. Зверєва, І.А. Зязюна, О.Я. Савченко) та психологів (В.В. Вербицького, С. Дерябо, В. Ясвіна, Е.В. Гірусова, М.І. Дробнохода, В.В. Безрукова, Ф.С. Войно-Ясенецького, А.Л. Дворкіна, Н.Ю. Кисельова) та ін. [2].

Щоб забезпечити ефективне формування екологічної компетентності в учнів початкових класів, вчителям необхідно виокремити екологічний потенціал в кожному навчальному предметі. Провідна роль належить природничій